

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

31 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, împotriva sentinței Judecătorei Chișinău din 13 aprilie 2021 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2022, în privința inculpatei

Gheorghian Mihaela XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>25.11.2016 - 13.04.2021,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>05.05.2021 - 04.04.2022,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>03.08.2022 - 31.10.2022.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău din 13 aprilie 2021, Gheorghian Mihaela a fost achitată de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv că ***fapta nu este prevăzută de legea penală.***

2. Instanța de fond a constatat că Gheorghian Mihaela se învinuiește că aproximativ în luna aprilie 2015, având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, acționând intenționat ***prin înșelăciune și abuz de încredere***, sub pretextul prestării serviciilor foto video din numele unei pretinse întreprinderi cu denumirea „Brilliant Studio”, fără a avea calitatea de întreprinzător înregistrat în conformitate cu prevederile legale, aflându-se pe XXXXXX XXX, XXX, XXXXXX, eschivându-se de a încheia un contract de prestări servicii foto-video în formă scrisă, fără a elibera un bon de casă fiscal, a primit de la partea vătămată Savca Ghenadie bani în sumă de 1000 lei, pentru prestarea serviciilor foto-video în ziua nunții fiului acestuia, ulterior, după pretinsele servicii prestate de foto-video, în ziua nunții la 13

septembrie 2015, Gheorghian Mihaela a mai însușit de la Savca Ghenadie bani în sumă de 2000 lei și 100 euro, ceea ce la momentul comiterii infracțiunii conform cursului oficial al BNM constituia suma de 2155 lei, de asemenea, eschivându-se de a transmite părții vătămate Savca Ghenadie înregistrările foto-video pe care Gheorghian Mihaela pretinde că le-a realizat, totodată refuzând și restituirea sumelor de bani primite, astfel cauzându-i părții vătămate Savca Ghenadie daune în proporții considerabile în valoare totală de 5155 lei.

Acțiunile inculpatei au fost încadrate în prevederile art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane **prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.**

Instanța a reținut, că **fapta** incriminată inculpatei **nu este prevăzută de legea penală**, iar **relațiile juridice** apărute între aceasta și Savca G. **reprezintă raporturi juridice de natură civilă.**

Or, neînțelegerile apărute între părți s-au născut din interpretarea diferită a clauzelor contractuale și înțelegerile pe care le-a avut inculpata cu nora părții vătămate pe parcursul derulării nunții.

Totodată, **nicio probă administrată nu a demonstrat pretinsa intenție** a inculpatei de a nu presta serviciile promise părții vătămate și de a sustrage de la acesta careva bani, dovedind doar existența unui litigiu între ei, în cadrul căruia ambele părți contractante nu și-au executat până la capăt obligațiile reciproce.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată, Burlacu Ecaterina, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpata să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, cu liberarea de executarea pedepsei, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Apelanta a invocat că vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită prin probele administrate, inclusiv declarațiile părții vătămate Savca G. și ale martorilor Savca A. și Zavriceco A.

Fiind cercetat suportul material de pe CD-ul cu discuția părții vătămate cu inculpata, a fost stabilit comportamentul dolosiv și viclean al acesteia care, sub diferite pretexte, încerca să inducă în eroare partea vătămată asupra neexecutării obligațiilor asumate.

Potrivit publicității pe pagina web a companiei „Briliance Studio”, informația plasată și folosită în scopul obținerii clienților de inculpată este neveridică, or, astfel de companie nu există, nefiind înregistrată în registrele Camerei Înregistrării de Stat, în publicitatea plasată fiind indicat că compania activează pe piață mai mult de 10 ani.

Partea vătămată a fost indusă în eroare prin publicitatea și promisiunile asumate de către inculpată. Totodată, aceasta nu a înmănat actul întocmit privind serviciile foto-video care urmau fi prestate, în care ulterior, de sine stătător, suplimentar a adăugat înscrisuri despre care partea vătămată nu a cunoscut și nu și-a exprimat acordul, ce demonstrează că inculpata avea intenția de a induce în eroare partea vătămată.

Mai mult, din aprilie 2015 până la moment, inculpata nu și-a onorat obligațiile asumate și a încercat în continuare să inducă în eroare instanța de judecată, prezentând un CD cu presupusele servicii îndeplinite, plasând în fișiere

câteva poze și un fragment video, circumstanțe ce nu dovedesc faptul îndeplinirii obligațiilor asumate.

Totodată, inculpata la 19.11.2015 a fost atrasă la răspundere contravențională în baza art. 263 alin. (1) Cod contravențional, pentru desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător, ce demonstrează că aceasta a acționat ilegal conștient și a indus în eroare clienții, inclusiv partea vătămată.

La 17 august 2018 au intrat în vigoare modificările la dispoziția art. 190 Cod penal aprobate prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, ce a dus la necesitatea *de a schimba și completa acuzarea adusă inculpatei și a o expune în următoarea redacție: Gheorghian Mihaela a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului anulabil, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile.*

Totodată, modul în care a avut loc judecarea cauzei, inclusiv sentința de achitare, contravine scopului și principiilor procesului penal, atrage lezarea dreptului fundamental de acces la justiție, inclusiv la un proces echitabil, precum și a intereselor părții vătămate.

Pe lângă aceasta, în condiția în care inculpata a declarat că, cu ajutorul unor programe speciale, urma să prezinte părții vătămate online materialul foto-video înregistrat, dar din diferite motive nu a făcut acest lucru, iar la solicitarea acuzării de a prezenta materialul în ședința de judecată, ea a refuzat, fiind apreciat, de rând cu declarațiile inculpatei ce se referă la existența cărorva înregistrări foto sau video, ca fiind declarative și fără suport material, având drept scop inducerea în eroare a instanței și a părții vătămate.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2022, apelul a fost admis, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Gheorghian Mihaela a fost achitată de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe motiv că *fapta nu întrunește elementele infracțiunii.*

Instanța de apel a constatat că, *probele administrate nu demonstrează vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii* de escrocherie, iar, deși instanța de fond a făcut o apreciere corectă a probelor, incorect a ajuns la concluzia că inculpata urmează a fi achitată din motiv că fapta nu este prevăzută de legea penală, or, infracțiunea în care este învinuită Gheorghian M. este prevăzută de legea penală, în special art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (în redacția de până la adoptarea Legii nr. 179 din 26.07.2018 - la data comiterii infracțiunii), precum și art. 190 alin. (1) Cod penal în redacția actuală a legii penale.

În același timp, inculpata urmează a fi achitată din motiv că *fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii*, lipsind latura obiectivă, învinuirea incriminată inculpatei fiind întemeiată doar pe presupuneri.

Astfel, inculpata a fost învinuită că, având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin abuz de încredere și înșelăciune, acționând cu intenție directă, a însușit și a folosit în interes personal, mijloace bănești permise de la partea vătămată Savca G.

Probele administrate de organul de urmărire penală nu au demonstrat vinovăția inculpatei **în comiterea infracțiunii imputate**, lipsind careva probe ce ar confirma că inculpata **a urmărit scopul dobândirii ilicite**, prin abuz de încredere și înșelăciune, a mijloacelor bănești de la partea vătămată, cu cauzarea daunelor în proporții considerabile.

În același timp, **acuzarea nu a specificat în actul de învinuire** și în cadrul cercetării judecătorești, **prin ce s-a manifestat pretinsa prezentare ca adevărată a faptei mincinoase**, în situația în care inculpata, dispunând de cunoștințe și abilități profesionale pentru prestarea serviciilor foto și video, a realizat acțiunile de fotografiere și înregistrare video a evenimentului convenit, însă, lucrarea efectuată de către inculpată, ce se materializa prin punerea la dispoziție părții vătămate a fotografiilor și filmului video realizat, nu a avut loc urmare a neînțelegerilor care au apărut ulterior, după eveniment și filmări, ce se referă la cantitatea și calitatea materialului foto și video realizat din partea inculpatei, în calitatea sa de prestator de servicii, precum și achitarea până la urmă a plăților de către partea vătămată, în calitatea sa de beneficiar al serviciilor solicitate.

În cadrul cercetării judecătorești **nu s-a confirmat fapta prejudiciabilă**, care constă în acțiunea principală de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane, precum și acțiunea adiacentă, de înșelăciune sau abuz de încredere, **or, din probele administrate rezultă că inculpata nu a oferit înregistrarea video și foto din motivul neînțelegerii la capitolul remunerării pentru serviciile prestate, iar partea vătămată până la urmă a renunțat la aceste servicii, din motiv că a trecut deja mai mult timp și a pierdut interesul față de aceste servicii.**

Totodată, **acuzarea nu a probat în acțiunile inculpatei prezența indicelui calificativ respectiv - înșelăciune sau abuz de încredere**, nefiind prezentate probe concludente și pertinente **ce ar confirma că aceasta a comis fapta prejudiciabilă**, care constă în acțiunea de dobândire ilegală a bunurilor ce aparțineau părții vătămate, fapt ce denotă că **în acțiunile ei lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal.**

Prin urmare, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate argumente plauzibile, precum și probe concludente și pertinente **ce ar confirma latura obiectivă a faptei prejudiciabile imputate inculpatei, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, fiind constatată evident și elocvent lipsa laturii obiective a infracțiunii incriminate în acțiunile acesteia, ce denotă că urmează a fi achitată pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.**

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, declară recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurenta invocă că, raportând starea de fapt la cea de drept reținută de instanța de apel, a fost constatată că judecarea apelului declarat a avut loc cu încălcarea regulilor calificării infracțiunilor și a limitelor învinuirii prin statuarea că în acțiunile inculpatei se regăsește **prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase**, or, la momentul săvârșirii infracțiunii asemenea acțiuni nu erau prevăzute de legea penală.

Astfel, substituind și completând din oficiu învinuirea adusă, odată ce nu a avut loc o modificare a învinuirii în sensul agravării, instanța de apel a încălcat și prevederilor art. 410 Cod de procedură penală potrivit cărora instanța de apel, soluționând cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat sau în numele căreia a fost declarat apel.

Cu toate că inculpata nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate prin rechizitoriu, vinovăția acesteia a fost confirmată prin probele administrate, și anume: depozițiile părții vătămate Savca Ghenadie, ale martorilor Savca A., Savca V., Savca F., Zavricicoi A., procesul-verbal de examinare a obiectului din 06.01.2016, fiind cercetat un CD-R; poza cu publicitatea serviciilor foto-video - suma de 200 euro, nefiind indicată data emiterii acestei oferte; ordonanța de ridicare din 20.06.2016, prin care s-a ridicat contractul nr. 35, nr. 29, nr. 317/12; contractul nr. 29 din 01.01.2019 cu anexe, de locațiune a oficiului nr. 312 din mun. Chișinău, XXXXXX XXX, încheiat între SRL „CalmanPrim” și Toporceanu A.; informație de la administrația fiscală și decizia nr. 564 din 19.11.2015, precum și procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03 130680 din 24.09.2015, întocmit în privința lui Gheorghian M. la 24.09.2015 pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod contravențional; servicii video; cerere de chemare în judecată - reclamant Savca Ghenadie, pârât Gheorghian Mihaela; poze și CD pe care sunt imprimare poze în format mic.

Or, instanța de apel nu s-a pronunțat în mod argumentat asupra faptului de ce a respins probele care stau la baza sentinței de condamnare.

Mai mult, instanța de apel nu a luat măsurile necesare pentru ca probele concludente și utile, prezentate de acuzare, să fie cercetate și apreciate la justa lor valoare, astfel că toate elementele de fapt să aibă o relevanță juridică, iar prin această inactivitate, instanța de apel a provocat o stare de incertitudine și neclaritate cu privire la soluția adoptată, or, probele acuzării au fost doar enumerate și indicate, iar criticile invocate de către instanța de apel se axează în exclusivitate doar pe unele argumente preluate selectiv din soluția adoptată de către instanța de fond.

Totodată, latura subiectivă a infracțiunii s-a exprimat prin dorința inculpatei de a intra în proprietatea bunului ce aparține altei persoane. Inculpata, în mod conștient, având un scop de cupiditate și-a realizat intenția dobândirii mijloacelor bănești *prin înșelăciune* a părții vătămate. Astfel, în ipoteza infracțiunii de escrocherie, nu se întrevide un alt procedeu de evitare a comportării necorecte, decât atenția și prudența persoanelor care trebuie să se bizuie pe acel minim de încredere acordat altuia, dar și să respecte libertatea manifestării de voință din partea altuia. Or, libertatea manifestării de voință a părții vătămate de a dispune de bunurile ce îi aparțin după placul său a fost „paralizată” de încrederea pe care a avut-o față de inculpată. Deci, inculpata a comis infracțiunea imputată cu intenție directă.

Mai mult, a fost stabilită existența indicilor care exced limitele încălcării normelor dreptului civil, astfel încât prin acțiunile sale inculpata a demonstrat malversațiune, recurgând la procedee frauduloase în detrimentul victimei, care au fost materializate *prin înșelăciune și abuz de încredere*.

Pe lângă aceasta, instanța de apel a invocat ca temei de achitare că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, însă în partea descriptivă a deciziei a indicat și alt temei de achitare.

Astfel, potrivit hotărârii de achitare, instanța de apel a indicat un șir de concluzii cum ar fi *nu s-a confirmat fapta prejudiciabilă* (pct. 15 al deciziei) (...) *din probele administrate în cauză nu rezultă cu certitudine că inculpatul a săvârșit fapta* (pct. 19 al deciziei), ce constituie temeiul de achitare prevăzut la art. 390 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărui, sentința de achitare se adoptă dacă fapta nu a fost săvârșită de inculpat, concluzie enunțată în partea descriptivă a deciziei.

Deși instanța de apel a conchis că inculpata urmează a fi achitată de sub învinuirea înaintată din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, în decizia instanței de apel se observă o inadvertență în stabilirea temeiului ce stă la baza achitării inculpatei, fiind indicate diferite temeiuri de achitare „fapta nu a fost săvârșită de inculpată” și „fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii”, temeiuri prevăzute de art. 390 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală.

Or, instanța de apel a admis o eroare de procedură, prin indicarea concomitentă a două temeiuri de achitare care se exclud unul pe altul, în aceeași hotărâre judecătorească, fapt ce semnalează prezența temeiului pentru recurs „motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii”, prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel urma să evalueze toate probele prezentate de acuzare, apreciindu-le direct, în coroborare cu alte probe furnizate, însă s-a limitat la trecerea acestora doar în revistă, unele din ele nefiind supuse unei aprecieri minuțioase, ce denotă încălcarea principiului nemijlocirii, astfel încât nu au fost percepute direct faptele și împrejurările relatate de părți, nu au fost supuse unei aprecieri corecte, ce constituie o gravă eroare de fapt, ce constă din contradicțiile evidente între cele reținute prin soluția adoptată și probele administrate, denaturându-se evident aceste probe.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost

săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Potrivit art. 325 Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Conform art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. În corespundere cu art. 8 și 10 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi. Conform art. 394 alin. (3) pct. 1), 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată, descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3..*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) a constatat în descriptiv diverse motive de achitare a inculpatei, care se contrazic reciproc și generează consecințe juridice diferite, indicând că: „...*fapta* incriminată inculpatei *nu este prevăzută de legea penală*, iar *relațiile juridice* apărute între aceasta și Savca G. *reprezintă raporturi juridice de natură civilă...*, *nicio probă administrată nu a demonstrat pretinsa intenție a inculpatei de a nu presta serviciile promise* părții vătămate...”.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpata se achită de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că: „*fapta nu este prevăzută de legea penală*”;

b) a statuat absolut neîntemeiat că: „*fapta nu este prevăzută de legea penală*”, ori, escrocheria incriminată inculpatei este prevăzută în art. 190 Cod penal;

c) a judecat cauza în raport cu învinuirea formulată inculpatei prin rechizitoriu, adică pe art. **190 alin. (2) lit. c)** Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane *prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de*

daune în proporții considerabile, dar nu s-a pronunțat sub nicio formă asupra noii învinuirii formulate de către procuror în susținerile verbale, cât și în apelul declarat, că: „*La 17 august 2018 au intrat în vigoare modificările la dispoziția art. 190 Cod penal aprobate prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, ce a dus la necesitatea de a schimba și completa acuzarea adusă inculpatei și a o expune în următoarea redacție: Gheorghian Mihaela a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului anulabil, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile. Referitor la acțiunile juridice ale inculpatei Gheorghian Mihaela, consideră că au fost calificate just în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și solicită a o recunoaște pe Gheorghian Mihaela vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului anulabil, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile. Luând în considerație faptul că, în concordanță cu prevederile art. 16 alin. (2) Cod penal, fapta imputată se consideră infracțiune ușoară, iar conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, termenul tragerii la răspundere este de 2 ani de la săvârșirea infracțiunii ușoare, urmează a fi încetat procesul penal în privința lui Gheorghian Mihaela în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție” (f.d. 85-86, 140-145, vol. 2), și nu a coroborat aceste împrejurări cu prescripțiile din art. 8, 10 Cod penal, 320, 325, 326 Cod de procedură penală;*

d) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele pentru care a respins probele acuzații.

Pe lângă aceasta, concluzia sumară și neclară că: „*...nici o probă administrată nu a demonstrat pretinsa intenție a inculpatei de a nu presta serviciile promise părții vătămate și de a sustrage de la acesta careva bani, dovedind doar existența unui litigiu între ei, în cadrul căruia ambele părți contractante nu și-au executat până la capăt obligațiile reciproce...*”, nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia

instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, corect dispunând casarea sentinței, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) a constatat în descriptiv diverse motive de achitare, care se contrazic reciproc și generează consecințe juridice diferite, cum ar fi că: „...**probele administrate nu demonstrează vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii de escrocherie...**, inculpata urmează a fi achitată din motiv că **fapta incriminată nu întrunește elementele infracțiunii**, lipsind latura obiectivă, **învinuirea incriminată inculpatei fiind întemeiată doar pe presupuneri...**, probele administrate nu au demonstrat vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii imputate, lipsind careva probe ce ar confirmă că inculpata a urmărit scopul dobândirii ilicite..., **acuzarea nu a specificat în actul de învinuire și în cadrul cercetării judecătorești, prin ce s-a manifestat pretinsa prezentare ca adevărată a faptei mincinoase...**, în cadrul cercetării judecătorești nu s-a confirmat fapta prejudiciabilă..., **acuzarea nu a probat în acțiunile inculpatei prezența indicelui calificativ respectiv – înșelăciune sau abuz de încredere, nefiind prezentate probe concludente și pertinente ce ar confirma că aceasta a comis faptă prejudiciabilă, care constă în acțiunea de dobândire ilegală a bunurilor ce aparțineau părții vătămate, fapt ce denotă că în acțiunile ei lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 Cod penal...**, în același timp, **acuzarea nu a specificat în actul de învinuire și în cadrul cercetării judecătorești, prin ce s-a manifestat pretinsa prezentare ca adevărată a faptei mincinoase...**, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate argumente plauzibile, precum și probe concludente și pertinente ce ar confirma latura obiectivă a faptei prejudiciabile imputate inculpatei, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, fiind constatată evident și elocvent lipsa laturii obiective a infracțiunii incriminate în acțiunile acesteia, ce denotă că urmează a fi achitată pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii... ”.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpata se achită pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal din motiv că: „**fapta nu întrunește elementele infracțiunii**”;

b) a judecat cauza în raport cu învinuirea formulată inculpatei prin rechizitoriu, adică pe art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane **prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile**, dar nu s-a pronunțat sub nicio formă asupra noii învinuirii formulate de către procuror în susținerile verbale, cât și în apelul declarat, că: „*La 17 august 2018 au intrat în vigoare modificările la dispoziția art. 190 Cod penal aprobate prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, ce a dus la necesitatea de a schimba și completa acuzarea adusă inculpatei și a o expune în următoarea redacție: Gheorghian Mihaela a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului anulabil, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile. Referitor la acțiunile juridice ale inculpatei Gheorghian Mihaela, consideră că au fost calificate just în baza art. 190 alin. (1) Cod penal și*

solicită a o recunoaște pe Gheorghian Mihaela vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de **art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului anulabil, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile. Luând în considerație faptul că, în concordanță cu prevederile art. 16 alin. (2) Cod penal, fapta imputată se consideră infracțiune ușoară, iar conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, termenul tragerii la răspundere este de 2 ani de la săvârșirea infracțiunii ușoare, urmează a fi încetat procesul penal în privința lui Gheorghian Mihaela în baza **art. 190 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție**” (f.d. 85-86, 140-145, vol. 2), și nu a coroborat aceste împrejurări cu prescripțiile din art. 8, 10 Cod penal, 320, 325, 326 Cod de procedură penală;**

c) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la pct. **3.** și **5.**, cât și în felul, și esența probatorie, în care acestea au fost enunțate, în special că: „...*inculpata să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, la 17 august 2018 au intrat în vigoare modificările la dispoziția art. 190 Cod penal aprobate prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, ce a dus la necesitatea de a schimba și completa acuzarea adusă inculpatei și a o expune în următoarea redacție: Gheorghian Mihaela a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului anulabil, dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile...*”;

d) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, neindicând motivele pentru care a respins probele acuzării.

Pe lângă aceasta, concluzia sumară și neclară că: „...*din probele administrate rezultă că inculpata nu a oferit înregistrarea video și foto din motivul neînțelegerii la capitolul remunerării pentru serviciile prestate, iar partea vătămată, până la urmă, a renunțat la aceste servicii din motiv că a trecut deja mai mult timp și a pierdut interesul față de aceste servicii...*”, nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Țurcanu Svetlana, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2022, în privința inculpatei Gheorghian Mihaela XXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 25 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico